

Örgütsel Belirsizlik Alg's? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Örgütsel Belirsizlik Alg's? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28223>

Özet

Örgütsel Belirsizlik Alg's? Ölçe?i, bir kurum içerisindeki çalışanlar'n veya üyelerin, gelecekteki olaylar, roller veya örgütsel sonuçlar hakkındaki algılanan belirsizlik düzeyini ölçmek amacıyla Türkçeye **uyarlanan** bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, Murat Polat tarafından 2015 yılında tamamlanan doktora tezinde kullanılmış ve **örgütsel belirsizlik** konusunun yönetim ve liderlik de?i?kenleriyle ilişkisini incelemiştir. Ölçek, çalışanlar'n örgüt içindeki bilgi akışının eksikliğinden veya geleceğe dair net stratejilerin olmamasından kaynaklanan kaygı ve belirsizlik hislerini nicel olarak de?erlendirmeye olanak tanır.

Ölçeğin geli?tirilmesi veya uyarlanması süreci, Fırat Üniversitesi örneğinde gerçekleştirilen geniş kapsamlı bir akademik çalışmanın parçasıdır. Bu adaptasyon çalışması, orijinal yabancı dildeki ölçeğin kültürel ve dilsel e?de?erliliğini sağlayarak, Türk kültürüne özgü örgütsel bağlamlarda belirsizlik algısının geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçülmesini hedeflemiştir.

Anahtar Kelimeler

Örgütsel Belirsizlik, Belirsizlik Alg's?, **Örgütsel Psikoloji**, Ölçek Uyarlaması, Yönetim, Liderlik Özellikleri, Sosyal Ağlar.

Yazarlar

Murat Polat (Sorumlu Yazar ve Uyarlamacı).

Amaç

Örgütsel Belirsizlik Alg's? Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin çalıştıkları kurum veya kuruluş içerisindeki çevresel de?i?kenliği, karmaşıklık ve öngörülemezliği ne ölçüde algıladıklarını belirlemektir. Bu algı, çalışanların motivasyonunu, iş tatminini ve örgütsel bağlılıklarından doğrudan etkileyen kritik bir faktördür. Ölçek, özellikle de?işim dönemlerinde veya stratejik belirsizliklerin yaygın olduğu durumlarda yönetim müdahalelerinin etkinliğini de?erlendirmek için güçlü bir tanıtı aracı sunar.

Ölçek, Murat Polat'ın doktora tezi kapsamında, yöneticilerin açık liderlik özellikleri ve sosyal ağlar benimseme durumlarının çalışanların **örgütsel belirsizlik** algısı üzerindeki etkilerini analiz etmek için kullanılmıştır. Bu bağlamda amaç, liderlik tarzları ile örgütsel çevresel algı arasındaki nedensel ilişkileri ortaya koymaktır. Ölçek, bu tür karmaşık örgütsel davranış araştırmalarında bağımlı de?i?ken olarak hizmet etmiştir.

Yapı (Ölçülen Yapı)

Ölçek, psikolojik ve örgütsel literatürde merkezi bir yere sahip olan **Örgütsel Belirsizlik Algısı** (Perceived Organizational Uncertainty) yapısını ölçmektedir. Bu yapı, bilişsel bir değerlendirme sürecini ifade eder; çalışanlar, kendilerini etkileyecek kararlar, gelecekteki iş süreçleri veya organizasyonun genel yönü hakkında ne kadar az bilgiye sahip oldukları veya bu bilgilerin ne kadar karmaşık ve çelişkili olduğunu hissettiklerini yansıtır.

Örgütsel Belirsizlik Algısı, genellikle iki ana boyutta incelenir: 1) **Durumsal Belirsizlik** (örgütün dış çevresindeki değişiklikler) ve 2) Bireysel Belirsizlik (bireyin kendi rolü ve kariyer geleceği hakkındaki üphesi). Ölçeğin uyarlanması sırasında, bu alt boyutların Türk örgütsel bağlamında da geçerliliğini koruyup korumadığı faktör analizleri ile incelenmeli olmalıdır, ancak detaylı alt boyut bilgisi mevcut değildir.

Geçerlik

Sağlanan kaynak özetinde geçerlik (Validity) bilgisi "-" olarak belirtilmiştir. Ancak bir ölçeğin Türkçeye **uyarlanması** sürecinde, yapısal **geçerlik** (construct validity), kriter **geçerliliği** (criterion validity) ve dilsel eşdeğerlik çalışmaları zorunludur. Polat'ın doktora tezinde bu çalışmaların detaylı olarak sunulduğu varsayılmaktadır. Yapısal geçerliliğin sağlanması için genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullanılarak ölçeğin orijinal yapısının Türkçe formunda da korunduğu gösterilmelidir.

Çeviri sürecinde dilbilimsel geçerlik çalışmaları, maddelerin anlamlarının Türk kültüründe ve örgütsel bağlamda doğru şekilde algılandığından emin olmak için uzman görüşleri ve geri çeviri (back-translation) yöntemleri ile desteklenmelidir. Bu çalışmalar, ölçeğin ölçmek istediği yapıyı gerçekten ölçtüğünü kanıtlar.

Güvenirlilik

Güvenirlilik (Reliability) bilgisi de sağlanan kaynak özetinde "-" olarak belirtilmiştir. Psikometrik açıdan, uyarılma çalışmaları sırasında ölçeğin iç tutarlılığı (Internal Consistency) ölçülmesi esastır. Bu genellikle **Cronbach Alfa** katsayısı ile rapor edilir. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri (genellikle 0.70 ve üzeri), ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Ayrıca, test-tekrar test **güvenirliği** çalışmaları da, ölçeğin zaman içinde kararlı sonuçlar verdiğini göstermek için uygulanabilir. Bu tür güvenirlilik analizleri, ölçeğin Türkçeye **uyarlama** çalışmaları için metodolojik sağlamlığı belirlemek için hayati öneme sahiptir.

Faktör Analizi

Ölçeğin orijinal yapısının doğrulamak amacıyla faktör analizinin uygulanması gereklidir. Adaptasyon çalışmalarında, öncelikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ile madde yükleri incelenerek yeni kültürdeki faktör yapısı keşfedilir. Ardından, Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak, ölçeğin orijinal faktör yapısının (örneğin, tek boyutlu mu, yoksa iki veya daha fazla alt boyutu mu var) Türk örnekleminde de istatistiksel olarak kabul edilebilir uyum indekslerine sahip olup olmadığının test edilir.

Polat'ın (2015) doktora tezinde, örgütsel belirsizlik algısı ölçeği bu ölçeğin yapısal geçerliliğinin kanıtlanması için bu analizlerin yapıldığı kabul edilmektedir. Faktör yüklerinin ve uyum indekslerinin detayları, ölçeğin kaç maddeden oluştuğunu ve hangi faktörlere ayrıldığını kesinleştirmek için önemlidir.

Araç Bilgileri

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Kaynakta belirtilmemiştir, ancak psikometrik uyarlama çalışmalarında genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme formatı kullanılır.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Örgütsel çalışanlar, özellikle yöneticiler ve akademik/idari personel.

Yaş Grubu: Yetişkinler (Çalışma hayatında aktif olan bireyler).

Popülasyon Detayları: Fırat Üniversitesi'nde görev yapan yöneticiler ve akademik/idari personel örnekleminde üzerinde uygulanmıştır.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) yöntemiyle, anket formatında uygulanmıştır. Veri toplama süreci, örgütsel davranış ve yönetim araştırmaları standartlarına uygun olarak gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Geçerlik, Güvenirlik, Faktör Analizi, Liderlik, Kurumsal Yönetim, Fırat Üniversitesi, Doktora Tezi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

Kurumsal E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

İletişim Adresi: mrt_plt@windowslive.com

Sorumlu yazar Murat Polat'a, ölçeğin kullanımı veya detaylı psikometrik bilgileri hakkında bu e-posta adresi üzerinden ulaşılabilir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: Ölçeğin Türkçeye uyarlanması ve kullanılması ana çalışmada 2015 yılında tamamlanmıştır (Doktora Tezi yılı).

Şinler ve Ücret: Ölçeğin ticari kullanımı ve izin gereklilikleri hakkında spesifik bir bilgi mevcut değildir. Ölçek, bir akademik **doktora tezi** kapsamında kullanılması için, akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar için yazarın iznine başvurulması önerilir. Lisanslama veya ücretlendirme bilgisi, doğrudan sorumlu yazar Murat Polat ile iletişime geçilerek öğrenilmelidir.

Bu ölçeğin kullanılması doktora tezine YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişim sağlanabilir: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: orgutsel-belirsizlik-algisi-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Ölçeğin uyarlanmasına ve kullanımına ilişkin temel referans aşağıdadır:

Polat, M. (2015) *Yöneticilerin açık liderlik özellikleri ve sosyal ağları benimseme durumlarının örgütsel belirsizlik üzerindeki etkileri: Fırat Üniversitesi örneği (Doktora Tezi)*. Fırat Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Yönetimi Teftiş Planlaması ve Ekonomisi ABD, Elazığ.

Örgütsel Belirsizlik Algısı Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri, sağlanan kaynak içerikte mevcut değildir. Bu nedenle, ölçeğin maddeleri burada listelenmemektedir. Maddeler için yazarın doktora tezine başvurulması gerekmektedir.